

Wpłynęło dnia: 2.12.2024

ol/w

WSPiR

Toruń, dnia 29 listopada 2024 r.

Pan

Rafał Pietrucień

Zastępca Prezydenta Miasta Torunia

WP.074.93.2024

T. Krumpal
29.11.2024

Opinia prawna
w sprawie zgody na zmianę statutu
Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia

Odpowiadając na zapytanie dotyczące opinii, czy wobec planowanej zmiany nazwy Stowarzyszenia MOF Torunia na "Stowarzyszenie Metropolia Toruń" i rozszerzenie celów jego działania (zmiana statutu), konieczne będzie formalne potwierdzenie tego faktu przez rady gmin i powiatów tworzących MOFT, w tym RMT, np. w formie uchwał w sprawie wyrażenia woli udziału w Stowarzyszeniu o nowej nazwie i zmienionym katalogu celów, wskazuje, jak niżej.

Podjęcie w uchwał przez rady jednostek samorządu terytorialnego w sprawie zmiany statutu (w tym nazwy i celów) nie jest konieczne, a nawet podjęcie takich uchwał powodować mogłoby komplikacje prawne o trudnych do rozwiązania skutkach prawnych.

Ponieważ jednak, jednostki, które nie będą chciały uczestniczyć w nowej formule stowarzyszenia będą miały możliwość wystąpienia ze stowarzyszenia, w celu uniknięcia takich sytuacji zasadne wydaje się uprzednie przedstawienie organom stanowiącym stowarzyszonych jednostek projektów uchwał w formule rozszerzenia współpracy na nowe dziedziny.

Upoważnienie organów stanowiących zawartego w art. 18 ust. 9 pkt 12 w zw. z art. 84 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i art. 12 pkt 8 lit f i h w zw. z art. 75 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym na charakter ogólny i szeroki. W mojej ocenie w upoważnieniu tym może się mieścić umocowanie do podjęcia nowej uchwały wyrażającej zgodę na rozszerzenie współpracy podjętej w ramach stowarzyszenia funkcjonującego obecnie pod nazwą Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia wpisanego do Krajowego Rejestru Sadowego pod nr KRS 0000990724 o nowe niewystępujące dotychczas dziedziny współdziałania wyrażające się w celach zmieniających charakter stowarzyszenia. Ma to tym większe uzasadnienie, że ma dojść do elementarnych zmian w zakresie podjętej współpracy.

Uzasadnienie projektu takiej uchwały powinno wskazywać zamierzenia co do zmiany nazwy i celów stowarzyszenia.

Uzasadnienie

Art. 18 ust. 2 pkt 12 u.s.g. stanowi, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku. Natomiast art. 84 umożliwia zakładanie stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego przez Gminy. Przystąpienie do stowarzyszenia jest uważane za formę współpracy j.s.t., która wymaga uchwały rad tych jednostek. Natomiast art. 84 ust. 3 u.s.g.

stanowi, że do już utworzonych stowarzyszeń stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 Prawa o stowarzyszeniach stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego, co oznacza jego całkowitą odrębność prawną od założycieli. Stąd, prawa założycieli w stosunku do działania władz stowarzyszenia, w tym walnego zebrania członków, mogą wynikać jedynie z regulacji umownych zawartych w statucie stowarzyszenia. Natomiast kwestię trybu zmiany statutu stowarzyszenia ustawodawca pozostawił regulacji statutowej wskazując, to wprost w art. 10 ust. 1 pkt 8 Prawa o stowarzyszeniach. W tej sytuacji jeżeli status stowarzyszenia nie wymaga odrębnej zgody na zmianę statutu wyrażonej w drodze uchwał rad stowarzyszonych j.s.t., to ich podjęcie nie jest konieczne.

Statut Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia odnosi się do kwestii dokonywania zmian w statucie w § 15 pkt 2 oraz w § 17 ust. 3 i ust. 6. Zgodnie z § 15 Statutu do kompetencji Walnego Zebrania Członków należy uchwalanie Statutu i dokonywanie w nim zmian. Natomiast § 17 ust. 3 i 6 pkt 1 wskazuje, że w przypadku uchwał dotyczących zmiany Statutu w zakresie postanowień § 6 Statutu dotyczących określenia celów stowarzyszenia uchwały Walnego Zebrania Członków w sprawie zmiany Statutu - podejmowane są większością 4/5 głosów wszystkich członków Stowarzyszenia przy wymaganej obecności co najmniej 4/5 przedstawicieli członków Stowarzyszenia.

Tak więc, to Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia – organ odrębnej od gmin osoby prawnej – będzie wyłącznie właściwy do spraw zmiany statutu tego stowarzyszenia.

Skoro zatem statut milczy na temat roli rad gmin i powiatów w tym zakresie, należy uznać, że organy stanowiące j.s.t nie muszą podejmować uchwały. Dodatkowo podjęcie uchwał w przedmiocie wyrażenia zgody na zmiany statutu (w tym nazwy stowarzyszenia) - biorąc pod uwagę, że do czasu przegłosowania tych kwestii przez większość 4/5 członków stowarzyszenia nie jest wiadoma, a termin wejścia w życie uchwały musi być wskazany w sposób pewny - może w konsekwencji rodzić stan niepewności prawnej co do zaakceptowanych przez j.s.t zasad współpracy z jednostkami stowarzyszonymi. Stąd - rozważając tę kwestie jedynie potencjalnie - jeśli statut w ogóle miałby się odnosić do zgody organów stanowiących j.s.t., to powinien wskazywać na zgody następcze (po uchwaleniu zmian) warunkując nimi wejście w życie zmian statutu.

Z przyczyn wyżej wskazanego zagrożenia stanu niepewności prawnej nie jest też uzasadnione dokonywanie zmiany uchwały nr 845/22 Rady Miasta Torunia w związku ze zmianą nazwy Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Ciągłość działania stowarzyszenia pod nową nazwą wynikać będzie z wpisów Krajowego Rejestru Sądowego, gdyż numer wpis w tym rejestrze pozostanie ten sam.

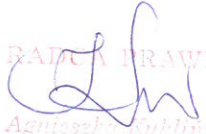
Posiłkowo wskazać należy, że statut Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia, był już zmieniany a uchwała o zmianie z dnia 27 czerwca 2024 r., która nie była poprzedzona uchwałami organów stanowiących j.s.t., została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego. Oznacza, że sąd rejestrowy uznał ją za prawidłową. Stanowi to wsparcie dla wyrażonego w niniejszej opinii stanowiska.

Niezaprzeczalnie jednak dojdzie do diametralnej celów stowarzyszenia, które niewątpliwie miały wpływ na chęć podjęcia współpracy przez j.s.t., a dobrowolność stowarzyszania się jednostek samorządu terytorialnego, przesądza o tym, że jednostki, które nie będą chciały uczestniczyć w nowej formule stowarzyszenia będą miały możliwość wystąpienia

ze stowarzyszenia na podstawie uchwały przez organ stanowiący danej jednostki. Sytuacji takiej należy unikać, czemu będzie służyło podjęcie uchwały w sprawie rozszerzenia współpracy.

Podkreślić jednak należy, że brak takich uchwał nie będzie wpływał na ważność i skuteczność dokonania zmiany statutu zgodnie z jego postanowieniami, lecz może wskazywać na potencjalną możliwość wystąpienia ze stowarzyszenia jednostek, w których organy stanowiące odmówiły ich podjęcia (co wymagałoby jednak późniejszej wyraźnej odrębnej uchwały organu stanowiącego danej jednostki w tej sprawie).

Końcowo wskazać należy na jeszcze dwie kwestie. Po pierwsze zmiana nazwy jest elementem zmiany statutu. Po drugie wskazać też trzeba, że cele stowarzyszenia są elementarną częścią statutu (o czym świadczy chociażby to, że jest wprost ujawniany w Rubryce 3 Cel działania organizacji KRS) i jak wskazano miały wpływ na chęć podjęcia współpracy przez j.s.t., dlatego w mojej ocenie należy unikać zbędnych zmian stylistycznych pozostawić te dotychczasowe cele, które nie tracą aktualności, ograniczając się do dopisania nowych celów, skoro w istocie chodzi o ich rozszerzenie.

RADCA PRAWNY
Agnieszka Kublińska

